

T. Godwin over zijn predikambt

overgenomen uit: Gevonden door de Opperherder/ Een gezaligde zondaar door soevereine genade

Thomas Godwin (1803-1877) schrijft in zijn levensbeschrijving: In 1834 brak een tijd van langdurige en zware zielsbeproeving aan. Ineens overviel me namelijk de gedachte om te gaan preken. Ik trachtte die van me af te werpen, omdat ik geen opleiding had gevolgd en omdat mij door geen mens ooit een enkel woord was geleerd. Ik zei: 'Heere, ik sta in de schuld en ik kan toch niet voor Uw volk in de wereld opstaan terwijl ik niét vrij ben van schuld?'

Dag en nacht, zowel thuis als onderweg, zei ik de Heere dat ik een grote dwaas was en opnieuw zei Hij mij dat Hij 'het dwaze der wereld had uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou.' (1 Kor. 1:27) En opnieuw stortte de Heere Zijn dierbare liefde uit in mijn hart en toen wilde mijn ziel mijn gevoelens uitspreken, waartoe ik me ook bereid voelde. Vervolgens werd ik echter overvallen door donkerheid en aanvechtingen, en ik zei: 'Nee, ik zal niet gaan. Ik kan het niet', want ik had de bezwaren aldoor heroverwogen. Ik besepte wat een menigte aan vijanden ik zou krijgen. Maar steeds maakte de gedachte om te spreken zich met overweldigende kracht opnieuw meester van me.

Ongeveer een jaar ging het zo door, zodat ik er maar geen rust van had. Toen zei ik: 'Heere, als U het me duidelijk maakt, zal ik gaan.' Maar omdat ik mijn eigen hart wantrouwde, riep mijn ziel uit tot de Heere of Hij in mijn slaap een woord aan mijn ziel wilde toepassen en mij dan uit mijn slaap wilde doen ontwaken. Dan zou ik ervan verzekerd zijn dat het van Hem kwam en dat ik niet zelf Zijn Woord zou stelen. Naar de wijze van Gideon wilde ik het vlies nat én droog. Zo ging het enige tijd door.

Op een woensdagnacht, iets na één uur, kwamen de volgende woorden met grote kracht tot mij: 'Geef bevel aan uw huis, want gij zult sterven, en niet leven' (2 Kon. 20:1). Hierdoor ontwaakte ik ogenblikkelijk en zat rechtop in bed. Mijn ziel werd bevangen door 'een schrik en grote duisternis' (Gen. 15:12) en ik leek al mijn geloof, hoop en vertrouwen te verliezen. Ik dacht dat ik moest sterven en mijn arme lieve vrouw dacht het ook. Ze deed haar best een licht te maken, wat in die tijd niet zo gemakkelijk was als heden ten dage. Bang dat iedere adem de laatste zou zijn, zat ik te beven onder deze afschuwelijke schrik en duisternis en nood. Het zweet gutste van mijn hoofd. Maar voordat mijn vrouw een licht had kunnen maken, openbaarde de Heere Jezus Christus Zichzelf aan mijn ongelukkige en bange ziel, op zó'n krachtige wijze, dat ik terugviel in mijn bed en tegen mijn vrouw zei: 'Ik hoef geen kaars. De Heere is overgekomen en heeft 'het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht' (2 Tim. 1:10). En de Heilige Geest leidde mijn ziel tot in de hemel, waar ik wel een uur lang gemeenschap mocht oefenen met de Heere Jezus Christus op zo'n lieflijke wijze, dat ik me gered wist in de Heere 'wet een eeuwige verlossing' (Jes. 45:17). De Heilige Geest toonde mij dat mijn naam was geschreven in het boek des levens des Lams. Mijn ziel verstond toen de betekenis van 'bevel geven aan mijn huis,' want Hij had dat Zelf gedaan en ik was bereid te sterven. O, wat verlangde mijn ziel ernaar bij Hem te zijn! Maar Hij zei me dat ik niet zou sterven, maar leven, en de werken des Heeren vertellen (naar Ps. 118:17). Ik weerhield mijn vrouw ervan iets tot mij te spreken. Ik kon slechts de heilige apostel Johannes nazeggen: 'Ziet hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft', ook aan mij, dat ik een kind van God genaamd zou worden (1 Joh. 3:1)!

De heerlijke waarheid van het Evangelie werd in die tijd aan mijn ziel geopenbaard als nooit tevoren. Het dierbare bloed van het eeuwige verbond en mijn zielsbelang daarin werden me bekendgemaakt op een wijze waarop ik het ervoor niet had beleefd of nadien niet meer heb ondervonden. Ik verwacht ook niet dat het in deze wereld ooit nog op die manier aan mijn ziel zal worden geopenbaard. Ik zag hoe al mijn zonden waren weggewassen in en door deze dierbare, verzoenende liefde en dit bloed.

Omdat ik enige tijd eerder een uitnodiging had gekregen om ergens te spreken, zei ik nu: 'Heere, ik zal erheen gaan en de mensen vertellen wat U hebt gedaan, want U hebt zeer veel gedaan aan mijn ziel.' Ik zei tot mijn ziel dat ik niet meer te rade zou gaan bij vlees en bloed (naar Gal. 1:16). Dit alles gebeurde in de maand augustus van het jaar 1834.

Ik had mijn vrouw gezegd dat ze op zaterdagavond schone kleding voor me moest klaarleggen, want ik zou vroeg in de ochtend opstaan. Ik kreeg echter maar weinig slaap die nacht, omdat ik er aldoor aan dacht voor een groep mensen te moeten staan en hun een boodschap van de Heere over te brengen. Rechtop in bed zat ik deze ernstige zaak te overdenken en begon te vrezen en te beven en dacht dat ik maar moest weglopen in plaats van me door de Heere te laten uitzenden. Een wolk van somberheid en donkerheid daalde neer op mijn ziel, zodat ik zat te trillen in bed. Ik ging weer liggen en moest denken aan de geloften en beloften die ik de Heere had gedaan tijdens die heerlijke openbaring. Toen ging ik weer angstig rechtop zitten en zo werd ik heen en weer geslingerd tot het te laat was om nog op weg te gaan. Ik kan niet zeggen wat mijn gemoed in de daaropvolgende tijd doorstond tot het december werd, en ik hield dit allemaal voor mezelf. Ik zei bij mezelf: 'Als de Heere wil dat ik in Zijn Naam spreek, dan weet Hij mij te vinden en weet Hij wat voor iemand ik ben.' En dit was mijn gebed: 'Heere, als het Uw wil is dat ik in Uw Naam zal spreken, neig Uw volk dan om mij aan te sporen.'

Kort daarna werd de voorganger in Swindon ziek en er werd afgekondigd dat ik zou spreken. Ik zei: 'Goed, als de Heere mijn hart neigt om dat te doen en mij een tekst zal geven, zal ik trachten te komen spreken.' Op 25 december 1834 stond ik voor het eerst op een preekstoel. Toen ik de preekstoel afkwam, kreeg ik vanuit twee verschillende plaatsen uitnodigingen. Dus datzelfde ogenblik ving mijn werk aan en hoewel ik een arme, ongeleerde dwaas was, heb ik daarna bij mijn weten nooit meer een werkeloze zondag gehad. In het eerste jaar van mijn prediking heb ik eens zesentwintig mijl gelopen en op één dag op drie verschillende plaatsen gepreekt.

Nadat ik een uitnodiging had ontvangen om in Pewsey in Wiltshire te preken en ik daar enkele keren was geweest, wilden de mensen daar dat ik in hun gemeente predikant zou worden. Maar ik had een goedlopende zaak, dus zag ik het niet als mijn weg om dat te doen. In plaats daarvan verplichtte ik mezelf daarom iedere zaterdag naar Pewsey te gaan en op maandag terug te keren. Zo begon het in december 1835. Vaak ging ik die tweeëntwintig mijl te voet, preekte driemaal op de dag des Heeren en vertrok maandagmorgen vroeg en na dezelfde afstand opnieuw te hebben gelopen, in weer en wind, hagel of sneeuw, regen of vorst, kwam ik weer thuis. Dan ging mijn jas uit en ging ik tot de volgende zaterdag weer aan het werk. Alleen de Heere weet wat voor barre tochten ik heb doorstaan wanneer ik over de heuvels van Wiltshire liep, getroffen door weer en wind en met mijn vleeselijke gemoed dat steeds maar omzag. Soms draaide ik me gedurende de wintermaanden om en dan keek ik terug en dacht: ik houd het niet vol. Maar dan werd mijn ziel bewogen door de vreze des

Heeren en werd ik dat voortreffelijke woord gewaar: ‘Niemand die zijn hand aan den ploeg slaat en ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het Koninkrijk Gods’ (Luk. 9:62). Daarna zette ik weer door.

Een nieuwe tijd van beproeving brak aan toen de mensen in Pewsey wilden dat ik me bij hen zou vestigen. De kerk deed daarom een beroep op mij om hun predikant te worden. Dit bracht mij in een moeilijk parket omdat ik al een comfortabel eigen huis bezat en de Heere had het me gegeven dat ik al mijn schulden had afbetaald. Ik had de Heere namelijk voortdurend gezegd dat ik niet voor een groep mensen kon spreken als ik nog iemand iets verschuldigd was. Geloofd zij Zijn dierbare en kostbare Naam, want Hij zorgde ervoor dat het kon!

Maar nu terug naar de roeping vanuit Pewsey. Hoe kon ik mijn huis en mijn zaak achterlaten? Het Woord des Heeren achtervolgde me echter dag en nacht en zei me dat ik alles moest verlaten om de Heere Jezus te volgen: huis, akkers, vrouw, kinderen, vader, moeder, zusters en broeders om des Heeren wil en omwille van het Evangelie (naar Mark. 10:29). Dus hing ik begin november 1836 een papier op aan mijn raam: ‘Huis te huur.’ Er kwam een heer binnen die mij te kennen gaf dat er een dame was die het wilde kopen. Maar ik wilde het niet verkopen, en toch was ik genoodzaakt dat te doen. We bepaalden de dag waarop ik mijn mooie huis in Shaw, waar de Heere mijn ziel de voorgaande tien jaar zo had begenadigd, zou verlaten om naar Pewsey te gaan. God alleen weet wat ik doormaakte op de zaterdagochtend voorafgaand aan de woensdag van mijn vertrek. Ik had mijn huis verkocht, mijn zaak opgegeven en toen verborg de Heere Zijn aangezicht. Mijn ziel kwam hevig in opstand. Ik ging mijn huis uit zonder mijn vrouw gedag te zeggen. Ik liep zo’n zes mijl en mijn hart liep haast over van verdriet, smart en opstand. Maar eer ik een eind door Swindon was gelopen, kwam de Heere met deze woorden over: ‘IJzer en koper zal onder uw schoen zijn, en uw sterkte gelijk uw dagen’ (Deut. 33:25). Dit verzachtte mijn boosheid en brak mijn verzet en de woorden keerden met verdubbelde kracht terug en brachten mijn ziel in een plaats van overvloed. Mijn ziel zong het uit en verheugde zich in de Heere en ik haalde mijn Bijbeltje uit mijn zak en vond al gauw de woorden. Ze werden zo vermenigvuldigd in mijn hart en ziel dat ik tot aan Marlborough doorliep, zo sterk als een reus, verkwikt door de nieuwe wijn van het eeuwige Koninkrijk van onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus en zielsgelukkig. Het huis en mijn zaak betekenden niets meer voor me. Ik voelde dat ik alles kon opgeven ter wille van Zijn Naam. Ik kan deze dag en de gunstbewijzen aan mijn ziel niet vergeten, want het was als het gebergte Mitsar. Dit alles gebeurde op 19 november 1836. De daaropvolgende woensdag, 23 november, verhuisden we naar Pewsey en we bleven daar tot 18 september 1846.

Wat moest ik daar in bijna tien jaar allemaal wel niet doorstaan! Ik kwam in Pewsey met mijn vrouw en twee kinderen en onze huisraad, zonder iemand een cent schuldig te zijn en in het bezit van zo’n honderd pond. Ik betrok een huis voor zo’n tien pond per jaar. Ik had al bijna een jaar heen en weer gereisd en dacht dat er nergens zulke liefdevolle mensen waren als tussen wie ik zou gaan wonen. En bovendien, zo meende ik, hoefde ik niet meer tweemaal per week zo’n lange reis te maken en ik kwam hier nu te wonen tussen zulke liefdevolle en vrome mensen, dat ik vast gelukkig zou zijn. Ik zag niet in waarom ik me nog zorgen zou hoeven maken.

En zo, toen we ons huis hadden ingericht, begon ik met mijn werk en nam de herderlijke taak van de gemeente aldaar op me. Mijn loon werd ongeveer negen of tien shilling per week. Ik preekte en bleef ook mijn ambacht uitoefenen. De gemeente groeide, was groot en ik dacht

dat alles goed ging. Maar na een tijd ontdekte ik dat er velen, van wie ik had gedacht dat het goede mensen waren, een lichtzinnig leven leidden. Toen begonnen mijn moeiten in Pewsey, want de waarheid en mijn geweten geboden mij het tweesnijdend scherp zwaard op te nemen en dat zondag aan zondag te hanteren, tot het vuur zeer heet werd.

Ik ging eens te voet zes mijl naar Allington om Mr. Philpot te ontmoeten, omdat ik een goed gerucht over hem had gehoord. Hij woonde toen bij Mr. Parry en was nog ongetrouwd. Toen ik het huis binnentrad, keek hij slechts naar me voor hij mij zijn rug toekeerde en op barse toon iets zei. Maar toen ik een enkel woord sprak tegen Mr. Parry over de genade van God, zei hij luid: 'Bent u bekend met de genade van God?' Ik begon hem te vertellen wat mijn ziel wist over 'de zaligmakende genade Gods' (Tit. 2:11) en hij draaide zich naar me om met een brede glimlach en oprechte genegenheid op zijn gezicht. Dit gebeurde in het jaar 1837. Ik schrijf dit nu in 1867; vanaf onze eerste ontmoeting tot op deze dag zijn onze harten in genegenheid en door de Geest van het Evangelie aan elkaar verbonden.

Maar om terug te komen op mijn moeiten in Pewsey; er waren niet enkel zorgen. Nee, geloofd zij de Naam des Heeren, want Hij zegende mij vaak met Zijn dierbare toelachingen en schonk mij veel sterkte en kracht op de preekstoel, maar ook veel smart en vervolging daaronder. Zoals eerder gezegd, trof ik in de gemeente veel mensen aan met een lichtvaardige levenswandel. Het ging een tijdje onveranderlijk door. De Heere gaf me steeds meer inzicht in mezelf en anderen, en de Heilige Geest leidde mij steeds meer in het bevindelijke deel van het Evangelie. Ook leerde Hij mij wat het Evangelie, met sterkte en kracht in het hart en geweten ontvangen, teweegbracht in de levenswandel, in de praat en daad van de uitverkoren 'vaten der barmhartigheid.' (Rom. 9:23) De Heere leidde mij voort en hield mij bij de drie belangrijke onderdelen van de prediking, te weten de leerstellige, bevindelijke en praktische godsdienst en bewees mijn ziel veel gunst op en onder de preekstoel.

Nadat ik bij deze dingen werd bewaard en zelf aandrang op een doorvoelde godsdienst die een mens eerlijk en oprecht maakt in zijn levenswandel, ontdekte ik dat er veel goddeloze mensen waren die beleden christen te zijn. Mijn ziel werd zeer beproefd omdat ik zag dat ze nog altijd naar de kapel kwamen. Ik vreesde dat ik zelf niet eerlijk was en smeekte de Heere voortdurend om mij oprecht te laten zijn tegenover Hem en de mensen, en zuiver in mijn eigen geweten. Ik was immers zelf zo'n onkundige dwaas, dat ik nog geen hoofdstuk kon voorlezen zonder een domme fout te maken of een woord verkeerd uit te spreken.

Zo was er dus voortdurend wel iets te verbeteren, in elke zin van het woord. De Heere liet mijn ziel nu zowel overdag als 's nachts tot Hem smeken en vervulde toen Zijn Woord in mij: 'Zie, Ik heb u tot een scherpe nieuwe dorsslede gesteld, die scherpe pinnen heeft; gij zult bergen dorsen en vermalen, en heuvelen zult gij stellen gelijk kaf. Gij zult hen wannen en de wind zal hen wegnemen en de stormwind zal hen verstrooien.' (Jes. 41:15-16) Hele banken bleven nu leeg, de gemeente kromp en de diakenen vreesden dat de zaak op deze manier binnenkort moest worden opgegeven. De dingen namen zo'n wending dat vele arme schapen bang waren dat ze onmogelijk zouden kunnen volharden en in plaats daarvan de bokken achterna zouden gaan.

Eerder hadden vrienden erover gesproken de kapel uit te breiden door er een galerij aan te bouwen, maar ik zei hen toen al dat er binnen zeer korte tijd zonder te verbouwen meer dan genoeg ruimte voor de gemeente zou zijn. Zij hadden toen gedacht dat er een soort

wonderkerk zou komen, maar ik wist wel beter. Na een tijd onder hen gewoond te hebben, ontdekte ik dat de geestelijke fundering verteerd was en zo wist ik dat het gebouw in verval zou raken en het vuil zou neervallen. Daarna kwam ik erachter dat iemand die ik had gedoopt voor ik in Pewsey woonde een lichtvaardige en immorele man was. Daarop kwam ik in een grote nood zoals ik die nog niet gekend had en bij wijlen dacht ik werkelijk dat het mijn dood zou worden.

Dit duurde tot eerste kerstdag, 1837, toen ik van Godswege uit deze tekst moest preken: 'Maar wanneer de volheid des tijds gekomen is, heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet, Opdat Hij degenen die onder de wet waren, verlossen zou, en opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden. En overmits gij kinderen zijt, zo heeft God den Geest Zijns Zoons uitgezonden in uw harten, Die roept: Abba, Vader.' (Gal. 4:4-6) Die dag preekte ik tweemaal, evenals de daaropvolgende zondagmorgen en God begenadigde me met veel sterkte en kracht. De Heere bevestigde deze waarheid aan het geweten van mijn lieve vrouw, die enige tijd was teruggevallen in oude zonden. Hoewel ik haar daar al op had aangesproken, zei ze nu niets tegen me, omdat ze wist dat ik in die tijd zeer streng was voor iemand die godsdienstig was en tegelijk welbewust in zonde leefde. God had mij door Zijn vreze een heel teer geweten gegeven, en ik kende geen genade voor afvalligen. Ook dacht ik toen dat niemand die door de besprenkeling met het bloed vergeving en vrede in zijn hart en geweten had ontvangen, zou kunnen afglijden. Ik had onder de vloek en dodelijke kracht van de wet zo geleden omwille van mijn zonden, dat ik meende dat ik nooit meer zou zondigen. Ik wist echter nauwelijks wat er nog voor me lag. In de namiddag van diezelfde dag des Heeren moest ik spreken over deze woorden: 'Zijt niet bevreesd, maar spreek, en zwijg niet; Want Ik ben met u, en niemand zal de hand aan u leggen om u kwaad te doen.' (Hand. 18:9-10)

Enkele dagen zag ik aan hoe mijn arme vrouw in een vreselijke gemoedstoestand verkeerde, maar uiteindelijk kon ze niet meer zwijgen en moest ze haar afwijkingen van de Heere opbiechten en ze vroeg me voor haar te bidden. Niet lang daarna openbaarde God Zijn vergevende liefde en bloed aan haar geweten en waste al haar schuld weg. Dit was een middel waardoor wij vanaf die tijd steeds nader tot elkaar werden gebracht in zielsvereniging en gemeenschap.

Maar de vijanden van het kruis volhardden in hun razernij tegen de waarheden die de Heere mij aan het licht deed brengen. Ik hanteerde al die tijd nog iedere zondag het tweesnijdend scherp zwaard; ik sneed af en hakte in stukken alles wat niet voldeed aan de Bijbelse maatstaf en ik ging voort uit te halen naar uitwendige belijders en verdorven schijnheiligen. De kapel was nog nooit zo leeg geweest en onze vrienden vreesden dat de zaak zo geen stand kon houden. Desondanks bleven onze geldinzamelingen toereikend, of er nu veel of weinig mensen in de kerk zaten. De duivel ging briesend rond, de vijanden tandenknarsten en de belijders vervolgden ons, zodat mijn weg al met al steeds zwaarder werd. Er waren enkele mensen die op doordeweekse avonden en op zondagen bijeenkwamen in een kroeg om samen allerlei leugens over mij te bedenken en die naar het nieuwsblad te sturen. Een van hen kwam dan naar de kapel om iets op te vangen waarmee hij in de kroeg de spot met mij kon drijven. Hij wist echter niet wat hem zou gebeuren. Nadat hij dit enige tijd had gedaan, werd hij tot zelfmoord gedreven. Hij had mij volledig stuk kunnen maken, maar de Heere zorgde voor me en liet hem aan zijn lot over. Er waren nog vier andere mannen die mij en een dierbare, beproefde enkeling te gronde zouden hebben gericht, en de Bijbel erbij, maar de Heere waakte over ons en sloeg hen op ernstige wijze een voor een neer. Ze vielen zelf in

de kuil die zij voor ons hadden gegraven.

Onder al deze vervolgingen ondersteunde de Heere mij wonderlijk en Hij maakte dat ik Zijn waarheid liefhad. Ik had enkele dierbare vrienden met wie ik mij omwille van de waarheid sterk verbonden wist, maar voor hen was het evenwel moeilijk om dergelijke leugens over mijn prediking te horen vertellen. Iets anders konden ze echter niet ontdekken, want de Heere had mij oprecht van wandel gehouden. Bij tijden leek het alles meer dan ik kon dragen, en het was zwaar om staande te blijven te midden van alle laster en vervolgingen die ik moest ondervinden. En toch kon het niet op tegen wat de Heere mij had toegezegd, want 'In de wereld zult gij verdrukking hebben' (Joh. 16:33), 'En ook allen die godzaliglijk willen leven in Christus Jezus, die zullen vervolgd worden.' (2 Tim. 3:12)

Ook satan kwam in deze tijd met vele aanvechtingen, waardoor ik me vaak neerslachtig voelde wanneer ik de preekstoel afkwam. Op een donderdagavond had ik gepreekt en het was een heerlijk uur geweest. Maar al gauw nadat ik de preekstoel was afgekomen, bezweek mijn ziel en mijn gemoed werd omsluiert door duisternis en somberheid. Ik liep weg, het veld in. Ik ging langs bij een vriend, maar was te verslagen om iets te kunnen zeggen. Ik ging naar huis, kreeg mijn eten niet weg, strompelde mijn slaapkamer binnen en viel neer voor het aangezicht des Heeren. Ik smeekte Hem mij duidelijk te maken waarom ik me zo neerslachtig voelde en bad Hem om me te laten zien of er een verborgen zonde was die ik onwetend beging.

Na een tijd ging ik in bed liggen. Die nacht sliep ik maar weinig en hield aan bij de Heere te smeken om het in mijn geweten helder aan te wijzen als er iets was waarvan Hij me niet had vrijgemaakt. Die morgen stond ik even neerslachtig op als ik naar bed was gegaan en betrad de werkplaats om mijn werk te doen terwijl ik mijn hart, mond en leven aan een grondig zelfonderzoek onderwierp. Tijdens het ontbijt was ik nog even somber en kon geen woord uitbrengen tegen mijn vrouw. Terwijl ik aan tafel zat, pakte ik een boek van William Huntington dat mijn vrouw van iemand had geleend. Ik opende het precies waar hij schrijft over de boezemzonde, met onderbouwing vanuit het Woord van God. Het boek wierp ik neer, ik greep naar mijn Bijbel, zocht het betreffende hoofdstuk en vers op, las het en liet het mijn vrouw lezen. Toen was de strik gebroken en mijn ziel ontkomen.

Opnieuw gebeurde er iets om mij te beproeven en te oefenen. Mijn vijanden, hoe klein of groot, zaten vol venijn jegens mij. Toen mijn kleine jongen eens op een zaterdagavond ziek op bed lag, verzamelde zich buiten een groep mannen en zij gooiden het slaapkamerraam in. De steen vloog rakelings langs het hoofd van mijn jongen, die daar lag. Ik zat binnen en hoorde het gerinkel. Ik zette het op een lopen en rende de lieden ziedend achter en haalde hen in. Ik was vastbesloten hen te laten boeten. Ik achterhaalde de dader en keerde boos terug naar huis, niet wetend hoe ik mezelf moest bedwingen. Maar plotseling kwam de Heere over. In het bijzijn van mijn vrouw riep ik uit dat het me niet kon deren als ieder raam in het huis stuk zou zijn. Ik dankte, loofde, prees en beminde de Heere omdat Hij telkens weer Zijn liefde, barmhartigheid en goedheid toonde aan zo'n ellendig mens als ik, zelfs op momenten dat ik wel een duivel leek. Zo redde Hij mij uit die beproeving, niet door de rechtvaardige daden die ik gedaan had, 'maar naar Zijn barmhartigheid.' (Tit. 3:5) Sommige van mijn vrienden wilden echter dat ik de man zou laten betalen voor het repareren van het raam, maar nee, dat kon ik niet. De lieve Heere had mij door en in dezen zulke zegeningen geschonken en mij al mijn zonde van woede en boosheid vrijelijk vergeven, dat ik ook hen vrijelijk het kapotte raam wilde vergeven. Ik verkeerde helaas maar korte tijd in deze heerlijke gemoedstoestand.

Eens had ik op de dag des Heeren gesproken over wat genade bewerkte in het hart van Gods kinderen, welke vruchten die voortbracht in het leven, de wandel en het spreken van zowel heer als dienstknecht, zowel vrouw als dienstmaagd, zowel vader als zoon en moeder als dochter; ja, bij wie ook maar de sterkte en kracht van God in het hart en geweten werd ontvangen. Zoals het altijd is geweest en zal zijn zolang er zondaren op deze aardbol rondlopen, zijn er mensen wiens hoofd, mond en verstand overloopt van godsdienstigheid maar wiens hart, geweten en leven daar niet mee is vervuld. Zij zullen beslist vechten en tekeergaan tegen een godsdienst die een mens eerlijk maakt en vruchten voortbrengt tot eer en verheerlijking van de Heere. Zo stopte een van de vijanden van de waarheid op de daaropvolgende zaterdagavond een briefje onder de deur, waarvan de inhoud me niet in de koude kleren ging zitten en ik nam me voor die zondag niet te preken. Toen het bijna kerktijd was, ging ik de andere kant uit om mijn taak te ontlopen, want ik dacht dat ik mij onmogelijk staande kon houden en niet was opgewassen tegen deze benauwdheid aan alle zijden. Ik was echter nog niet ver gekomen, of ik kreeg deze woorden in mijn hart: ‘En de huurling vliedt, overmits hij een huurling is, en heeft geen zorg voor de schapen.’ (Joh. 10:13) De kracht van deze woorden bracht me tot stilstand en ik liet schuldbewust mijn hoofd zakken en keerde stilletjes terug.

Thuisgekomen pakte ik de Bijbel, opende die bij het tweeëndertigste hoofdstuk van Jeremia en werd getroffen door de volgende woorden: ‘Ja, zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn. En Ik zal hun enerlei hart en enerlei weg geven, om Mij te vrezen al de dagen, hun ten goede, mitsgaders hun kinderen na hen. En Ik zal een eeuwig verbond met hen maken, dat Ik van achter hen niet zal afkeren, opdat Ik hun weldoe; en Ik zal Mijn vreze in hun hart geven, dat zij niet van Mij afwijken.’

(Jer. 32:38-40) Die dag preekte ik driemaal uit die verzen en het was een onovertroffen heerlijke dag op de preekstoel. Zodoende kan mijn ziel getuigen ‘dat dengenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn.’ (Rom. 8:28)

Spoedig na deze benauwdheid en verlossing kwam er weer iets anders op mijn pad dat mijn geloof en geduld op de proef stelde.

Het was op een zondagavond, na een fijne dag waarop ik had gesproken over de omgang van de Heere met mij en Zijn beproefde kinderen. We gingen nog langs bij een vriend, waarna we huiswaarts keerden. Ik was bezig de deur van het slot te doen, toen een van de kinderen zag dat er iets met de voordeur aan de hand was. Ze strekte haar hand uit om te zien wat er was en ontdekte een gat dwars door de deur heen. Toen ik beter keek, zag ik dat het hele onderste deel was ingetrapt, zodat er een doorgang naar binnen was. We wisten niet wat we ermee aan moesten. Na een poosje zei ik: ‘Laten we maar naar bed gaan en dit alles aan de Heere overlaten’, want de Heere had mij geloof en lijdzaamheid in het hart gegeven en zorgde ervoor dat ik het op dat moment kon dragen. Maar ook vaak riep ik met Jeremia uit: ‘Wee mij, mijn moeder, dat gij mij gebaard hebt, een man des twistes en een man des krakeels den gansen lande!’ (Jer. 15:10)

Een nieuwe tegenslag diende zich aan. Enkele mensen stonden bij mij in de schuld. Ik voelde me gedwongen overal voor te betalen, zowel wat mijn zaak betrof als mijn huishouden, en dat terwijl mijn predikantshonorarium laag was. Zo kwam ik geld tekort en raakte ik spoedig in de problemen. Ik was bang dat we genoodzaakt waren opnieuw schulden te maken en toen riep ik tot de Heere: ‘Open voor mij een weg om niet weer in de schulden te raken.’ Welnu, dacht ik, we zullen het met weinig moeten doen, want we hebben maar weinig. Ik vertrok

naar Allington om een dierbare man Gods te horen, Mr. Warburton uit Trowbridge. Ik had hem nog niet eerder gezien en terwijl hij op de preekstoel stond, bekeek ik hem grondig. Toen hij begon met preken, keek hij weldra mij doordringend aan. Maar één keer eerder had ik zo'n prediker gehoord. In het jaar daarop hoorde ik voor het eerst een andere geliefde man Gods, Mr. Philpot. Wat preekte hij scherp! Maar een preek kon mij nooit te dichtbij komen. Sinds die tijd heb ik vele malen tot mijn genoegen en heil naar de man geluisterd.

Weldra ontving ik een uitnodiging van Mr. Warburton om in Trowbridge voor hem te komen preken. Ik beantwoordde hem met 'Ik ben een grote dwaas en daarom kan ik niet op uw preekstoel gaan staan.' Hij reageerde als volgt: 'De mensen hebben behoefte aan dwaze mensen die voor hen preken. Ze kennen al te veel wijzen.' Zo dwong hij mij in te stemmen en te gaan, maar God weet wat een tijd ik doormaakte voor ik deze afspraak zou nakomen. De duivel viel mijn ziel zó aan, dat ik wilde dat ik deze toezegging nooit had gedaan. Mijn ziel kreunde en zuchtte dag en nacht tot de Heere om hulp en daarna sprak de vervloekte trots van mijn hart: 'Wel, nu word ik vast een voortreffelijk prediker. Ik ben immers gevraagd om op de preekstoel van die grote John Warburton te preken!'

Toen de zaterdagmorgen aanbrak waarop ik twaalf mijl van de reis naar Trowbridge lopend zou afleggen, zonk mijn ziel tot peilloze diepten. Ik trilde en beefde van top tot teen. Ik liep naar de kleine achterkeuken, ging daar op mijn knieën en viel haast flauw.

Ik stortte mijn hart uit voor de Heere en Hij sprak met kracht en macht in mijn hart: 'De HEERE zal uw uitgang en uw ingang bewaren, van nu aan tot in der eeuwigheid.' (Ps. 121:8) Geprezen zij Zijn heerlijke Naam tot in eeuwigheid, want Hij ging vóór mij uit, Hij gaf mij kracht en vrijmoedigheid op de preekstoel en vertroostte de kostbare zielen. Mr. Warburton had de diakenen voor zijn vertrek gezegd dat, als ze goed naar de onbekende prediker konden luisteren, ze moesten trachten hem ook voor de volgende zondag te krijgen. Zo keerde ik terug naar Pewsey, dat op zo'n tweeëntwintig mijl van Trowbridge lag. De eerste tien mijl reisde ik per koets naar Devizes en liep vervolgens de andere twaalf naar Pewsey. Voor mijn werk en de reiskosten kreeg ik een soeverein. Hier werd ik niet echt rijk van, want thuis werd er ondertussen ook niet gewerkt. De volgende zaterdagochtend ging ik wederom op weg. Weer was de Heere met mij en de zielen van de hoorders werden verkwikt door het Woord, want er waren in die tijd enkele kostbare edelstenen te vinden in de Zion Chapel in Trowbridge.

Na deze twee bezoeken aan Trowbridge wilden de gemeenteleden aldaar steeds mij horen wanneer mijnheer Warburton afwezig was. Ik bemerkte dat trots mijn hart vervulde en ik dacht: nu Mr. Warburtons gemeente mij zo goed heeft kunnen horen, zal ik voorzeker spoedig worden gevraagd naar Londen te komen. Ondertussen was het satan die op mij was losgelaten. Zijn aanvechtingen en de trots en begeerte van mijn hart spanden samen, en door velerlei verleidingen raakte ik haast buiten zinnen. Ik liep vaak dag en nacht handenwringend rond en stampte met mijn voeten van zielenneed. Ik trilde en vreesde dat ik onderuit zou gaan in de verzoeken en de zaak van God en de waarheid te schande zou maken. Zo'n drie jaar lang moest mijn gekwelde en gepijnigde ziel de hitte van een stroom aanvechtingen doorstaan. Soms dacht ik: Als ik de oceaan zou oversteken, zouden de verzoeken me niet meer kunnen bereiken. Maar erna dacht ik: Ik zal mijn verdorven hart met me meedragen en de duivel zal ook daar zijn. Luidkeels riep ik tot de Heere om redding, want ik dacht niet dat ik het langer kon uithouden.

Ik had afgesproken om samen met mijnheer Warburton en Mr. Philpot te preken tijdens de jaarlijkse gedenkdag in Calne op 23 mei 1843. Ik vond het heel moeilijk om de preekstoel op

te gaan, maar de Heere stond me bij. Ik keerde samen met Mr. Parry en Mr. Philpot terug naar Allington en overnachtte daar. Mijn geliefde en zeer gewaardeerde vriend wilde me de volgende morgen, op de 24e, een stuk naar huis brengen maar ik zei: 'Nee, ik ga liever lopen.' Dus ging ik op pad. Omdat het erg warm was, deed ik mijn jas uit. Ik had al enkele mijlen gelopen toen er zoete overdenkingen in mij opkwamen en ik liep voort door het dorpje Alton. Ik beklom de heuvel onder voortdurend bidden en smeken tot de Heere om aan mij te verschijnen, om de zonden van mijn slechte hart de kop in te drukken, de duivel te bestraffen en om in Zijn voorzienigheid Zijn hand voor mij te openen. Toen ik juist boven op de heuvel was aangekomen, werd de Heere Jezus aan mij geopenbaard op zeer heerlijke wijze met de volgende woorden: 'Zie, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt.' (Joh. 1:29) En ik aanschouwde werkelijk hoe Hij al mijn zonden en overtredingen wegnam en ze wegwaste in Zijn dierbare en verzoenende bloed.

Ik moest nog ongeveer drie a vier mijl lopen en de zon brandde op mijn hoofd, maar de Zonder gerechtigheid scheen zo heerlijk in mijn ziel dat ik zingend langs de weg liep. Zoete tranen van liefde in blijdschap liepen over mijn wangen, omdat al mijn innerlijke zonden waren neergeveld en de duivel was teruggedreven in zijn Schuilplaats. Uit mijn hart galmde een kreet van overwinning door liefde en bloed. Sindsdien heb ik de kracht van de zonde en verleidingen niet meer op dergelijke beproevende wijze ervaren. De Heere versterkte mijn geloof die dag daar op de weg, zodat ik erop vertrouwde dat de verlossing wat betreft de tijdelijke zaken nabij was.

Nu mijn ziel uit die vreselijke gevangenis was bevrijd, verlangde ik ernaar thuis te komen en mijn gevoelens de vrije loop te laten. Mijn ziel was geheel vervuld met de liefde van God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest. Ik had de Vader lief omdat Hij mij had uitverkoren, de Zoon omdat Hij mij had verlost en de Heilige Geest omdat Hij mij in Zijn genade geroepen had. Toen ik thuiskwam, sloot ik mezelf op in mijn kamer, knielde neer en betuigde de Heere mijn dank voor al Zijn goedheid en barmhartigheid die Hij mij en mijn dierbaren had betoond. Merkwaardig genoeg was er toen ik thuiskwam een brief voor mij uit Londen, om in juli 1843 voor het eerst twee zondagen te preken in de Eden Street. Hierin zag ik de hand des Heeren Die deuren voor mij opende en mij alles schonk wat ik nodig had.

Na die twee zondagen nodigden ze mij ook voor de maand december uit. De Heere was met mij en zegende Zijn eigen Woord. Daarna ontving ik een uitnodiging om in Woburn, in Bedfordshire te preken.

....